

Vi er alle rammet av floskelsyken

Petter Schjerven

Typisk norsk tomprat: floskler og svada forklart etter beste evne

Bergen: Vigmostad Bjørke, 2025

175 s.

ISBN 9788241967283

Michael 2026; 23: 194–195

doi: 10.5617/michael.13345

«Hva har skjedd med oss? Har vi blitt allergiske mot begripelig tale? Er vi redde for å gjøre oss forstått? Aldri har det vært snakket mer sprøyt her i landet. Hvor enn man snur seg, hører man svada, floskler og tåkeprat.» Slik åpner vaskeseddelen til Petter Schjervens seneste bok – og den treffer bredt.

Forfatterens eksempler er kostelig lesning: «I en volatil tid er det viktig at noen viser fremoverlent holdning, er proaktive og adresserer de kommunikative utfordringene vi står overfor! I forhold til dette har jeg inntatt et dynamisk mindset, lagt work-life-balance til side, gitt meg ut på en kompetansereise og allokert meg selv som content provider. Og det er det content-du holder i hånden nå.»

Målet er å bekjempe tompratet med humor. Den underfundige stilen vil være gjenkjennelig for lesere av forfatterens forrige ordbok, *Nostalgisk ordbok* (1). Eller som det heter i forklaringen av «i forhold til»: en språklig sykdom, en språkets byllepest, et utslett som både muntlig og skriftlig viser seg vanskelig å stoppe, hvor mye det enn klør og plager oss. Ingen salve eller medisin ser ut til å virke. Det eneste som kan ha en viss påvirkning er utilsørt harselas.

Materialet er samlet gjennom over 20 år med foredrag og konferansieroppdrag i både privat og offentlig sektor. Allerede på omslaget presenteres flere gode eksempler: mulighetsfokus, i forhold til, fremoverlent, levere på, endringsreise, proaktiv og implementering. De fleste av oss kjenner dem godt, ikke minst fra helseledelse, strategidokumenter og visjoner om framtidens helsetjeneste (2). Bruken er så omfattende at det er vanskelig å ikke bli smittet. Boka kan derfor også leses som en anledning til å fryde seg over «vårt felles idioti», som forfatteren skriver.

Lokasjon er blitt et moteord i helsetjenesten. Det handler som regel om hvor et nytt sykehus skal ligge. Forfatterens råd er forbilledlig enkelt: Det er usikkert om lokasjon noensinne betyr noe annet enn sted, og det kan derfor godt sløyfes fra dagligtalen både privat og på jobb.

Jeg er litt i tvil om tittelen tomprat er helt velvalgt. I mine ører kan ordet også ha en positiv valør. Noen ganger har man kanskje ikke så mye å snakke om, men samtalen må holdes i gang likevel, og da kan tomprat være nyttig. I Norge er været det klassiske eksempelet. I denne boka er imidlertid tomprat entydig forbeholdt den negative betydningen, det meningsløse og innholdstomme: svada, bullshit, floskler, tåkeprat, bortforklaringer, plattheter, språklige ubehjelpeligheter, forslitte klisjeer og jåleri.

Forekomsten av slikt tomprat er betydelig og økende, så boka har et ubehagelig stort publikum.

Litteratur

1. Hem E. Hva var det som skjedde? *Tidsskrift for Den norske legeförening* 2011; 131: 148.
2. Syvertsen MR. Ordbok for ledere. *Tidsskrift for Den norske legeförening* 2025; 145. doi: 10.4045/tidsskr.25.0476

Erlend Hem
erlend.hem@lefo.no

Erlend Hem er instituttssjef i Legeforskningsinstituttet, professor ved Universitetet i Oslo og redaktør i Michael.